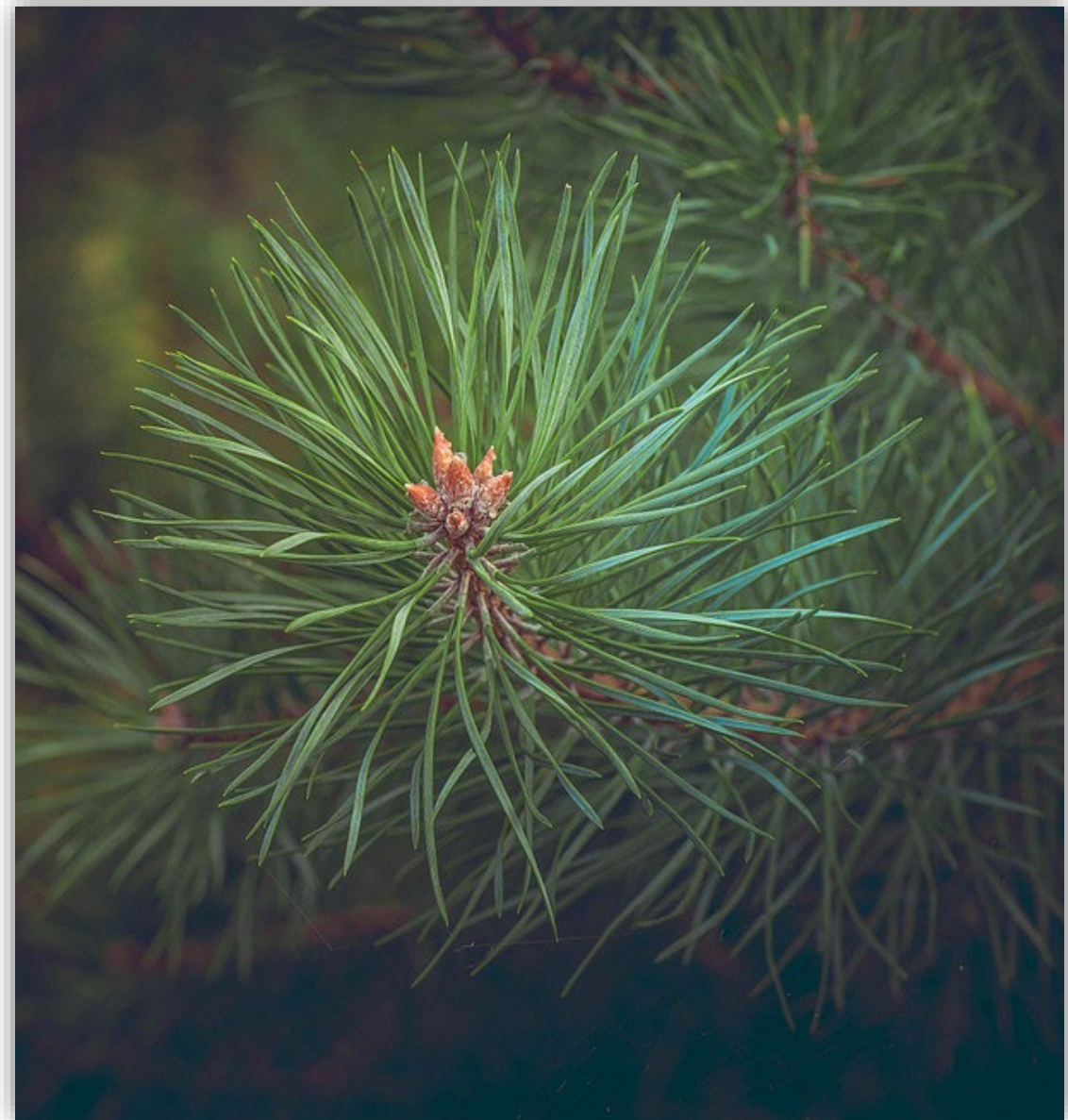

TAPIO

Luontolaadun tietojärjestelmän käyttötapauksia

Luontolaatu 2030 -hankkeen asiantuntijatyöpaja
13.3.2023

Luontolaatutiedon käyttäjätarpeista

- Erilaiset luonnon monimuotoisuuden seurantaan ja sitä kautta luonnonhoidon laatuun liittyvät tietotarpeet yleistyvät
  - Kansainväliset ja kansalliset monimuotoisuusstrategiat ja -tavoitteet
  - Kehittyvä sääntely ja vastuullisuusraportointien vaatimukset
- Luontolaatutiedon roolia korostaa myös tarve ymmärtää ja osoittaa toiminnan luontovaikutuksia aiempaa paremmin
  - Tiedon tarvitsijoina metsänomistajat, puuta jalostava teollisuus, lopputuoteasiakkaat, rahoitussektori, kansalaisjärjestöt, viranomaiset, valtiot...
  - Mitatun datan rooli korostuu
- Luontolaatutiedon asema toiminnan kehittämisen välineenä pysyy keskeisenä

→ Luontolaatutiedolle on tulevaisuudessa entistä monipuolisempia käyttötarpeita

Taustaa käyttötapaus - menetelmään ja hankkeen käyttötapausten laatimiseen

Käyttötapausten laatiminen – miksi?

- Käyttötapauksia tuotetaan ohjelmisto- ja järjestelmäsuunnittelussa määrittämään mahdolliset toimenpiteet ja toimijan ja tietojärjestelmän välistä kommunikaatiota.
- Käyttötapaukset toimivat käytännöllisenä kommunikointivälineenä projektin tai järjestelmän eri sidosryhmien välillä.
- Käyttötapauksista luodaan ensin käyttötapauskaavio. Tämän jälkeen jokaisesta käyttötapauksesta laaditaan käyttötapausten kuvaus.
- Käyttötapausten tunnistaminen ja kuvaaminen auttavat myös löytämään uusia tapoja hyödyntää tietoa.

Luontolaatu 2030 -hankkeen käyttötapausten synty

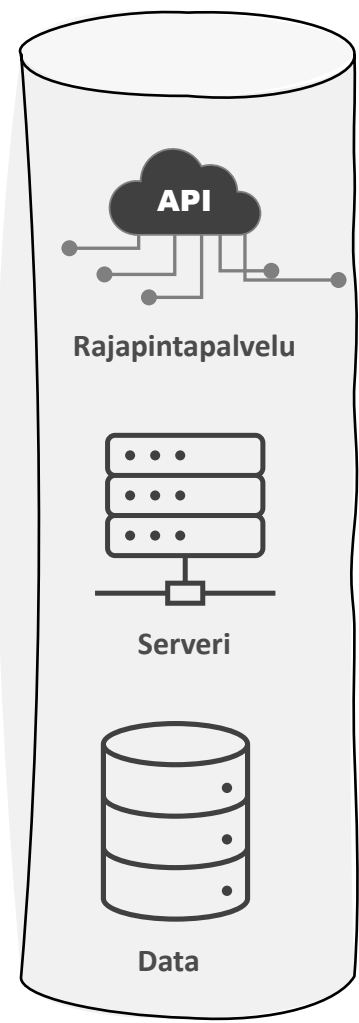
- Käyttötapauskaavio ja ensimmäiset käyttötapaukset laadittiin osana toteutettavuusselvitystä projektiryhmän jäsenten Matti Maajärven ja Esko Välimäen yhteisessä workshopissa taustamateriaaliksi asiantuntijatyöpajaan.
- Asiantuntijatyöpajassa ideoitiin käyttötapauksia lisää, ja kokonaisuus koostettiin viestinnän tueksi hankesivuille.
- Kyseiset käyttötapaukset ovat siis ideoita ja esimerkkejä mahdollisista toiminnallisuuksista, eivätkä välttämättä tule toteutumaan esitetyllä tavalla.

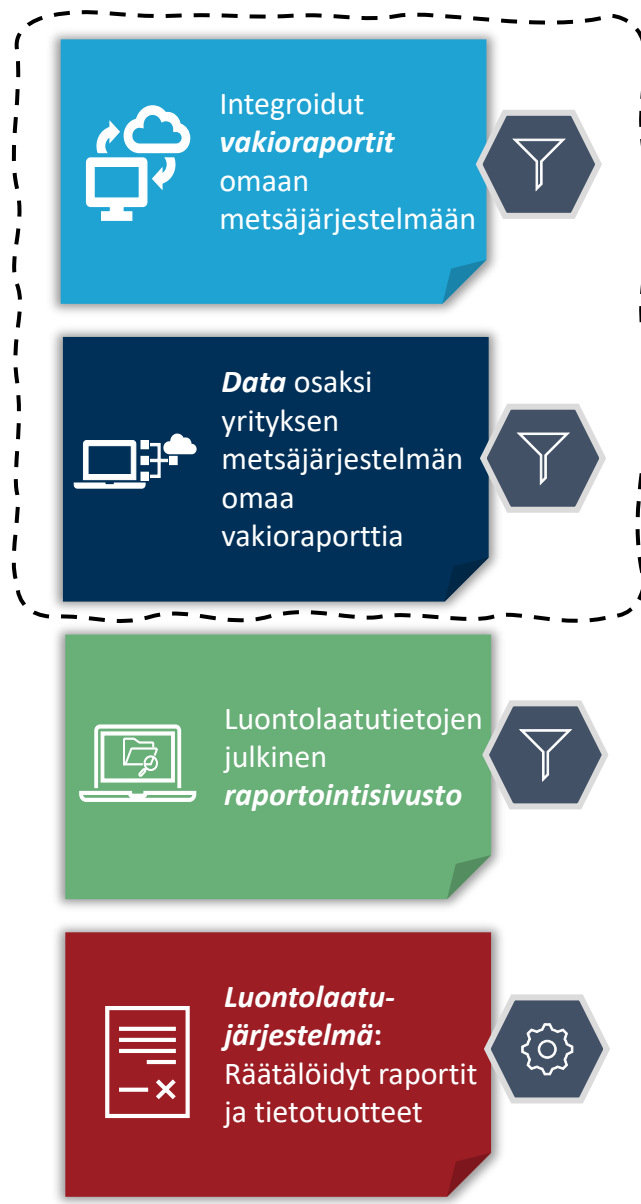
Käyttötapauskaavio

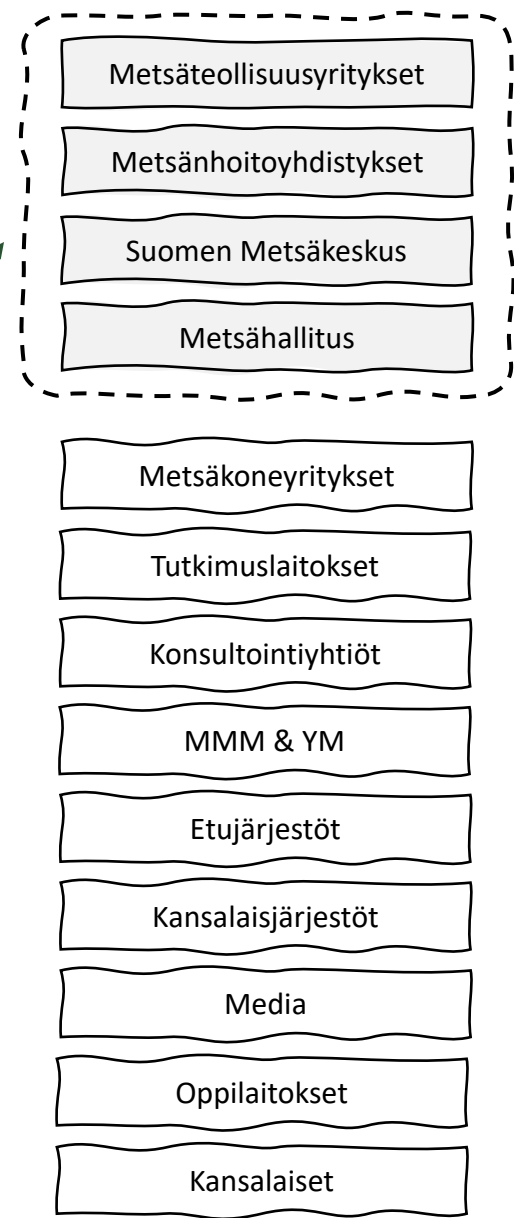
Palvelualusta

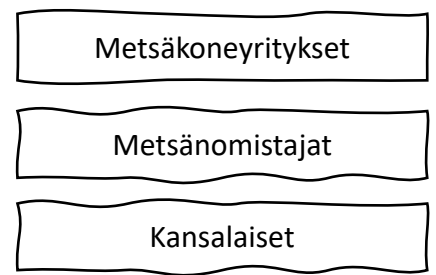
Käyttötapa

Asiakkaat

Välilliset asiakkaat

Käyttötapaukset

Kansallisen metsästrategian seuranta

Asiakas

- Maa- ja metsätalousministeriö, MMM

Tarve

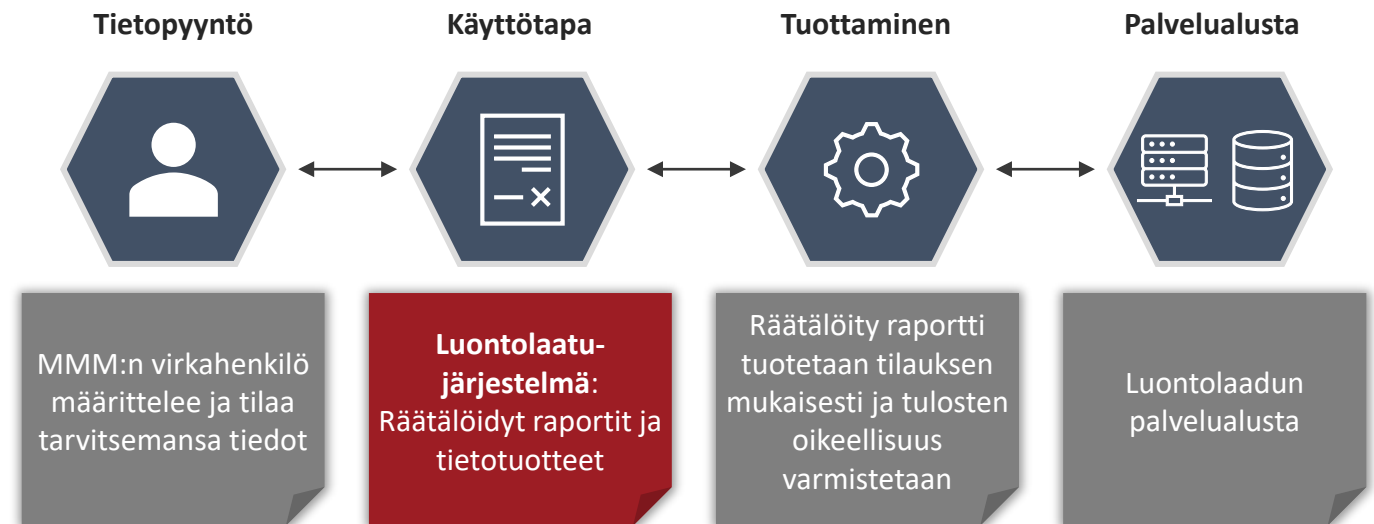
- MMM:n virkahenkilö tarvitsee koko maata koskevaa hakkuissa säästetyin lahoppuun määrätietoa KMS:n seurannan tarpeisiin.

Esimerkki käyttötilanteesta

- Julkisen raportointisivun käyttäminen
- Räätelöidyn raportin tilaaminen

Käyttöfrekvenssi

- Vuosittain

Tuote: räätelöity raportti pyydetyillä parametreilla (luontolaatu-järjestelmän ylläpitäjä toimittaa)

Yrityskohtainen luontolaatutiedon vuosiraportti ja vertailu valtakunnan tasoon

Asiakas

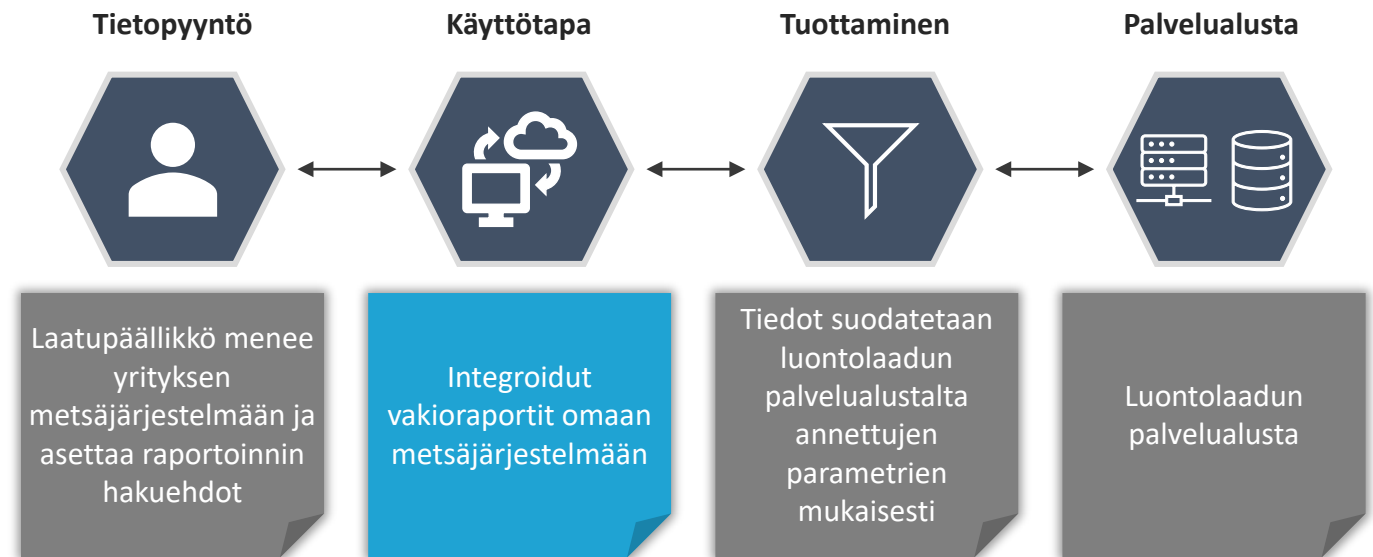
- Metsäteollisuusyritys

Tarve

- Yrityksen laaturäällikkö tarvitsee kokonaiskuvan yrityksen luonnonhoidon laadusta vuositasolla ja vertailutiedon keskimääräisestä toimijoiden laatutasosta oman toiminnan kehittämisen tueksi ja sisäistä raportointia varten.

Käyttöfrekvenssi

- Vuosittain

Tuote: vakiomuotoinen raportti annetuilla parametreilla (ladattava tiedosto)

Alihankkijakohtainen luontolaatutiedon yhteenvedo

Asiakas

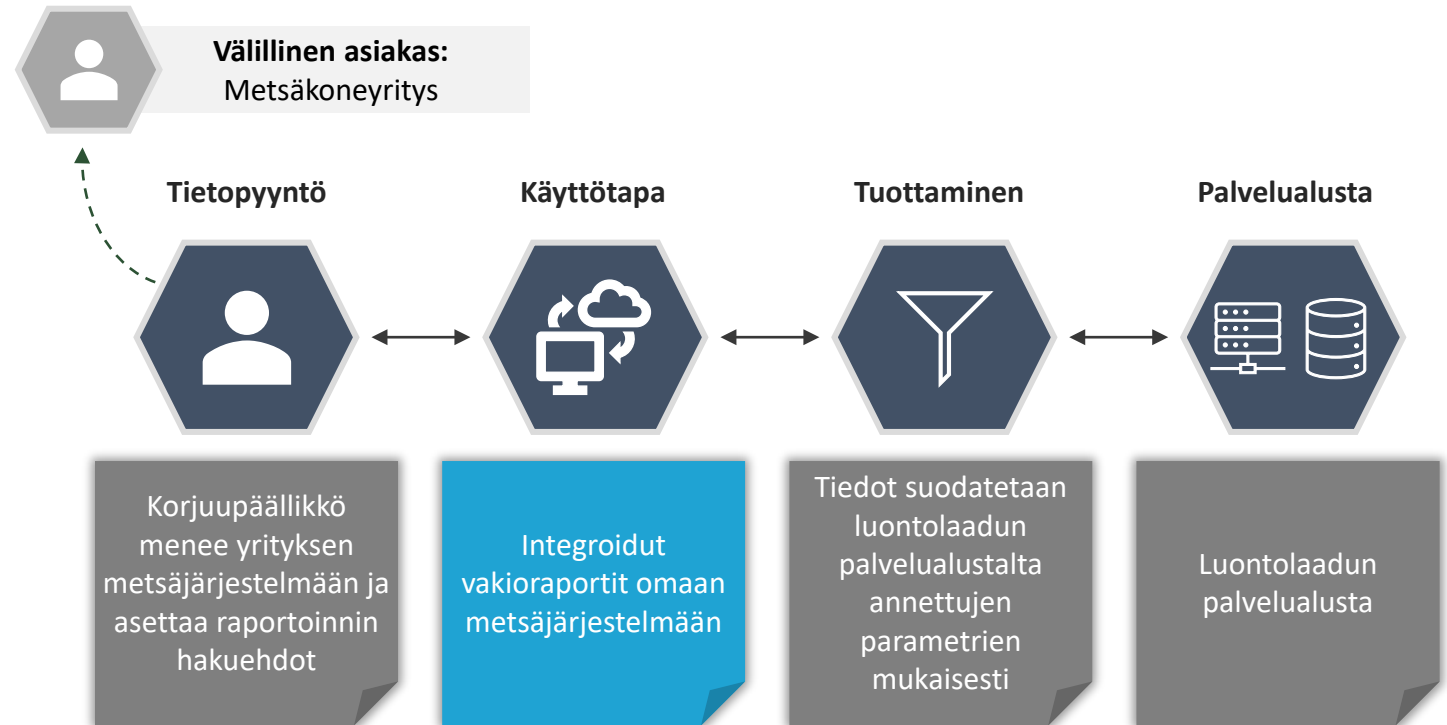
- Metsäteollisuusyritys

Tarve

- Korjuupäällikkö tarvitsee yrittäjäkeskustelussa annettavaa palautetta varten tiedon alihankkijan toteuttamasta luonnonhoidon laatutasosta.

Käyttöfrekvenssi

- Vuosittain / sopimuskausittain yrityskohtaisesti

Tuote: vakio muotoinen raportti annetuilla parametreilla (ladattava tiedosto)

Luonnonhoidon laadun seuranta koko MHY-ketjun osalta

Asiakas

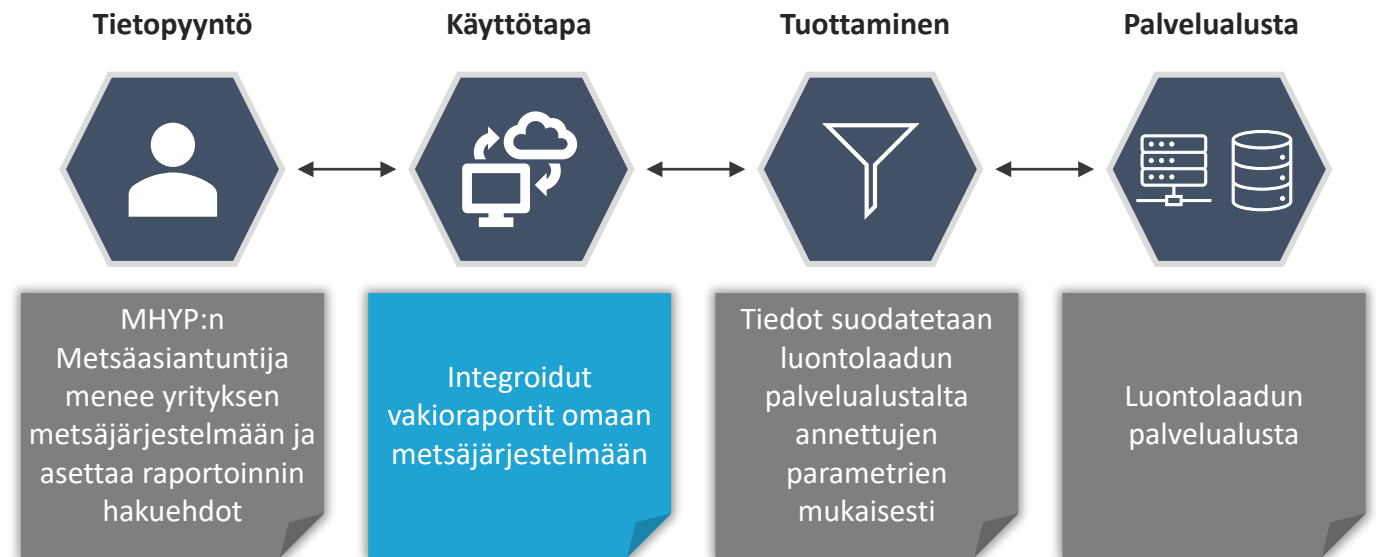
- MHYP Oy

Tarve

- MHYP:n metsäasiantuntija tarvitsee kokonaiskuvan toiminnan laadusta toteutuneen luonnonhoidon laadun osalta koko MHY-ketjussa.

Käyttöfrekvenssi

- Vuosittain

Tuote: vakio muotoinen raportti annetuilla parametreilla (ladattava tiedosto)

PEFC-sertifikaatin toteuman arviointi

Asiakas

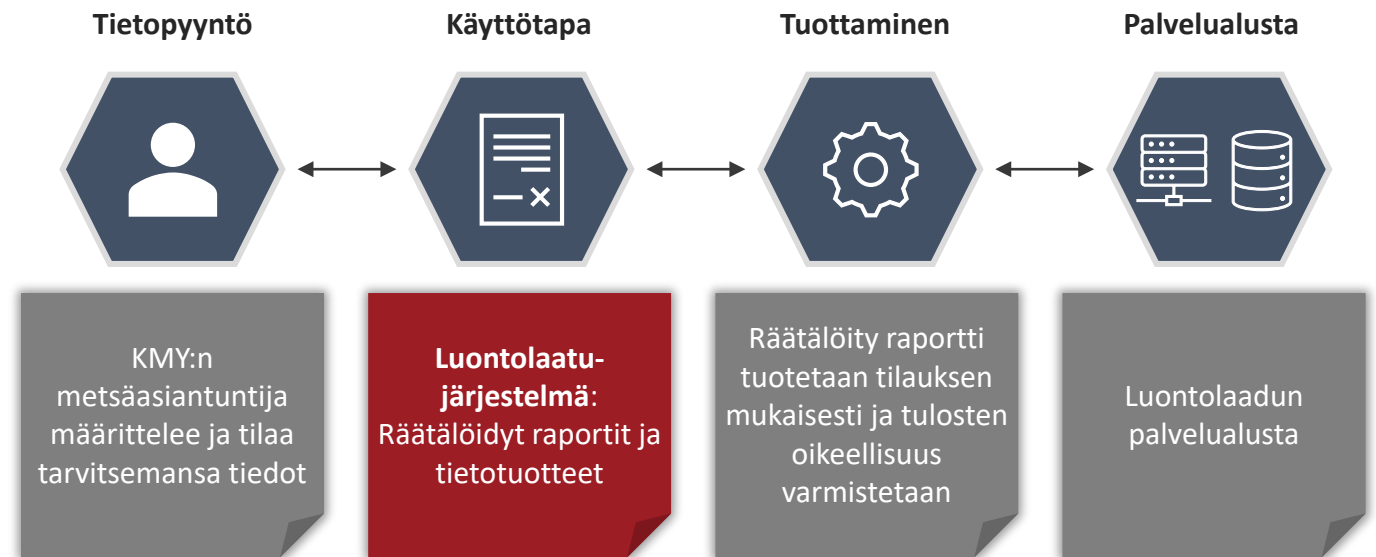
- KMY (Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry)

Tarve

- KMY:n metsäasiantuntija tarvitsee tiedot PEFC-sertifikaatin kriteerien toteuman arviointiin sertifiointialueittain.

Käyttöfrekvenssi

- Vuosittain

Tuote: räätälöity raportti pyydyillä parametreilla (luontolaatu-järjestelmän ylläpitäjä toimittaa)

Yksittäisen hakkuutyömaan luontolaatutulosten vertailu

Asiakas

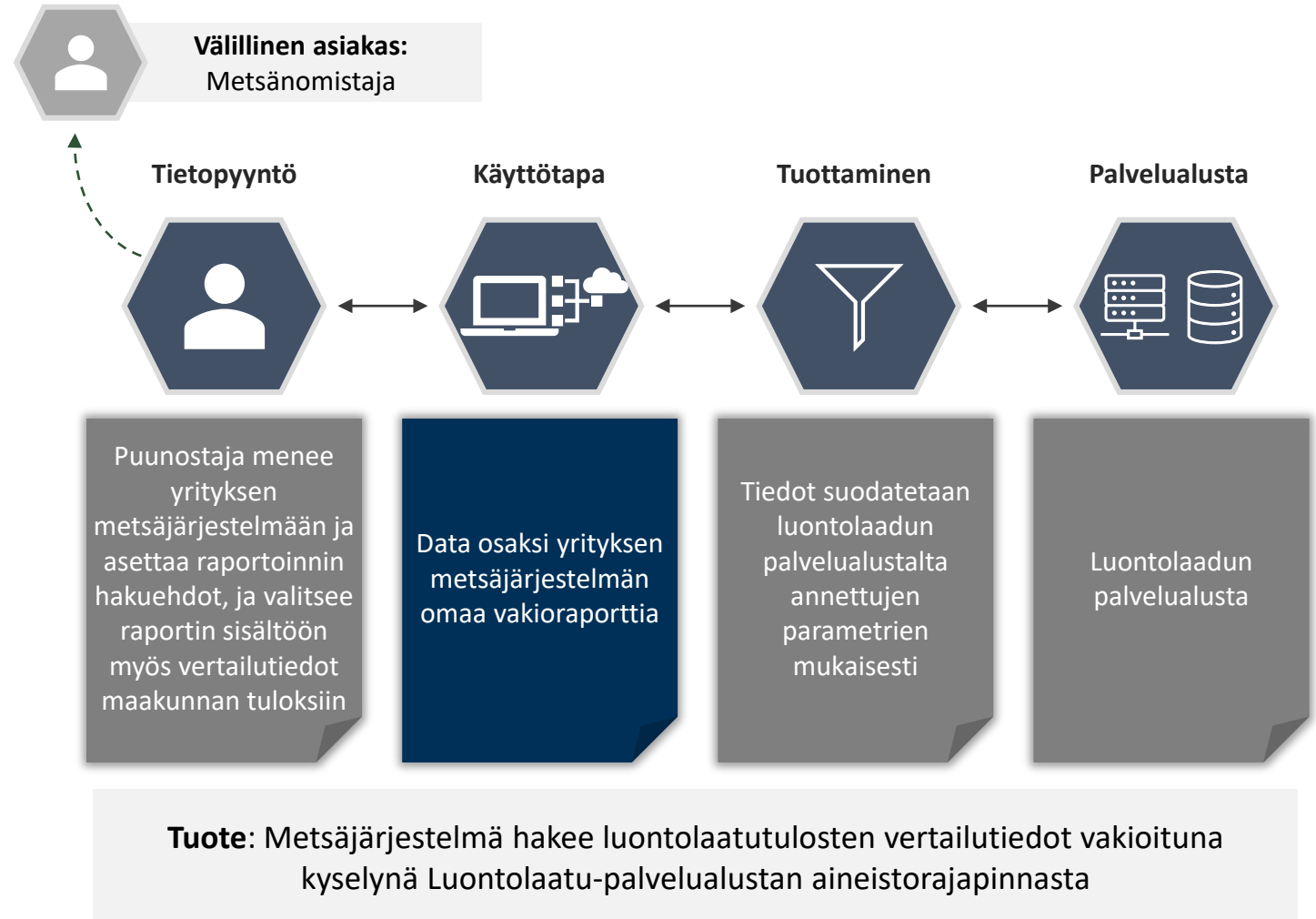
- Metsäteollisuusyritys

Tarve

- Puunostajalla on tarve osoittaa metsänomistajalle hakkuutyömaan luonnonhoidon laadun seurantatuloksia suhteutettuna maakunnan keskiarvoon (jätettiinkö sovitun mukaan keskimääräistä enemmän säästöpuita?).

Käyttöfrekvenssi

- Satunnainen

Elävien säästöpuiden määrä hehtaarilla valtakunnan tasolla edellisen 5v aikana

Asiakas

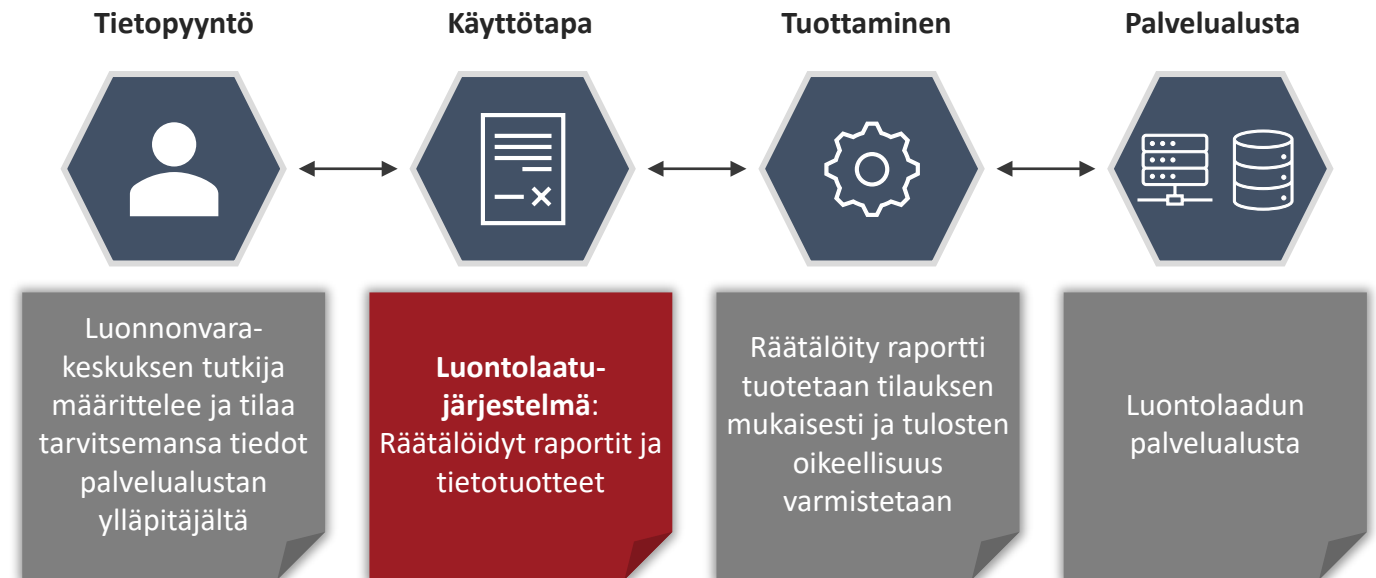
- Tutkimuslaitokset

Tarve

- Tutkija tarvitsee mallinnuksen lähtötiedoiksi raakadataa edellisenä viitenä vuotena jätettyjen elävien säästöpuiden määrästä m³/ha uudistushakkuutavoittain.

Käyttöfrekvenssi

- Satunnainen

Tuote: räätälöity raportti pyydetyillä parametreilla (luontolaatu-järjestelmän ylläpitäjä toimittaa), joka sisältää tiukasti tarpeeseen rajatut tiedot elävistä säästöpuista

Metsänomistajien koulutustilaisuuden valmistelu

Asiakas

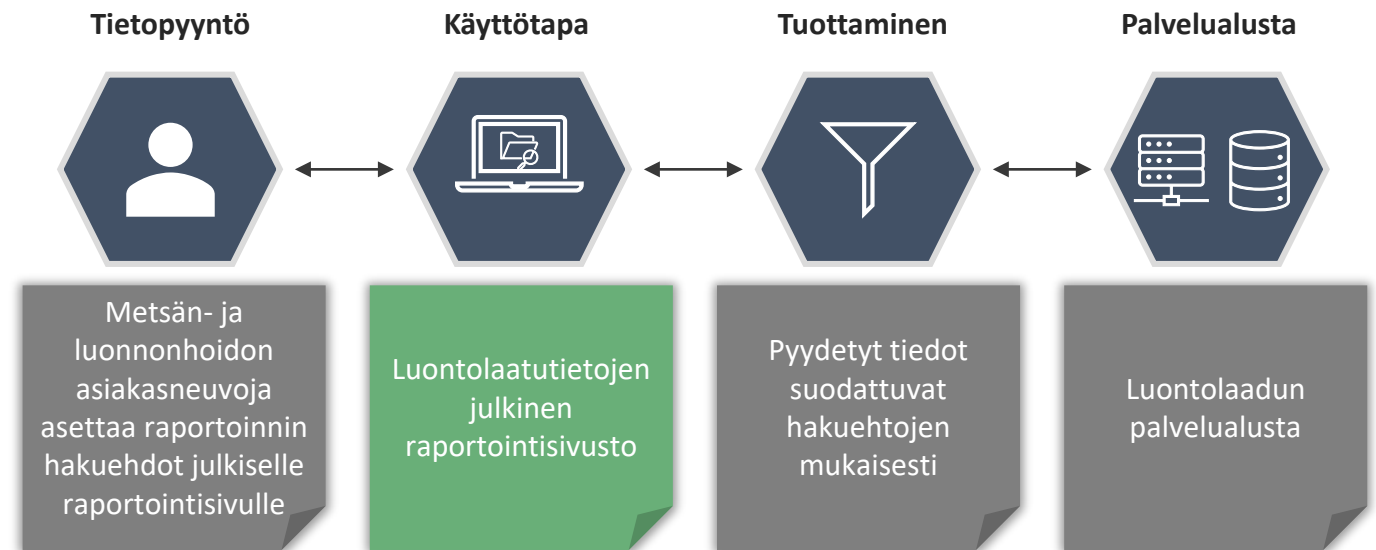
- Suomen Metsäkeskus

Tarve

- Metsän- ja luonnonhoidon asiakasneuvoja tarvitsee tietoa toteutuneesta luonnonhoidon laadun tasosta uusien metsänomistajien koulutustilaisuutta varten.

Käyttöfrekvenssi

- Satunnainen

Tuote: julkisesti saatavilla olevista luontolaatu-tiedoista koostettu raportti

Opinnäytetyön tekeminen

Asiakas

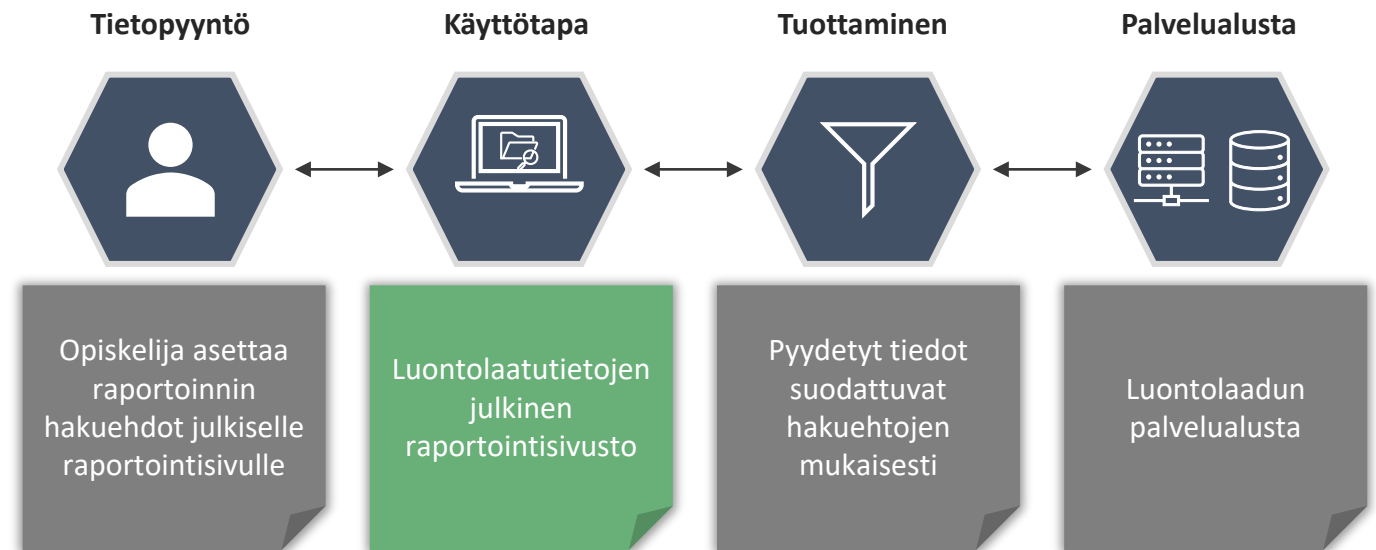
- Metsä-, luonnonvara-, ympäristöalan tai biologian opiskelija

Tarve

- Opiskelija tarvitsee tietoja metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden rakennepiirteiden turvaamisesta talouskäytössä olevissa metsissä opinnäytetyötään varten.

Käyttöfrekvenssi

- Satunnainen

Tuote: julkisesti saatavilla olevista luontolaatu-tiedoista koostettu raportti

Lehtiartikkelin kirjoittaminen

Asiakas

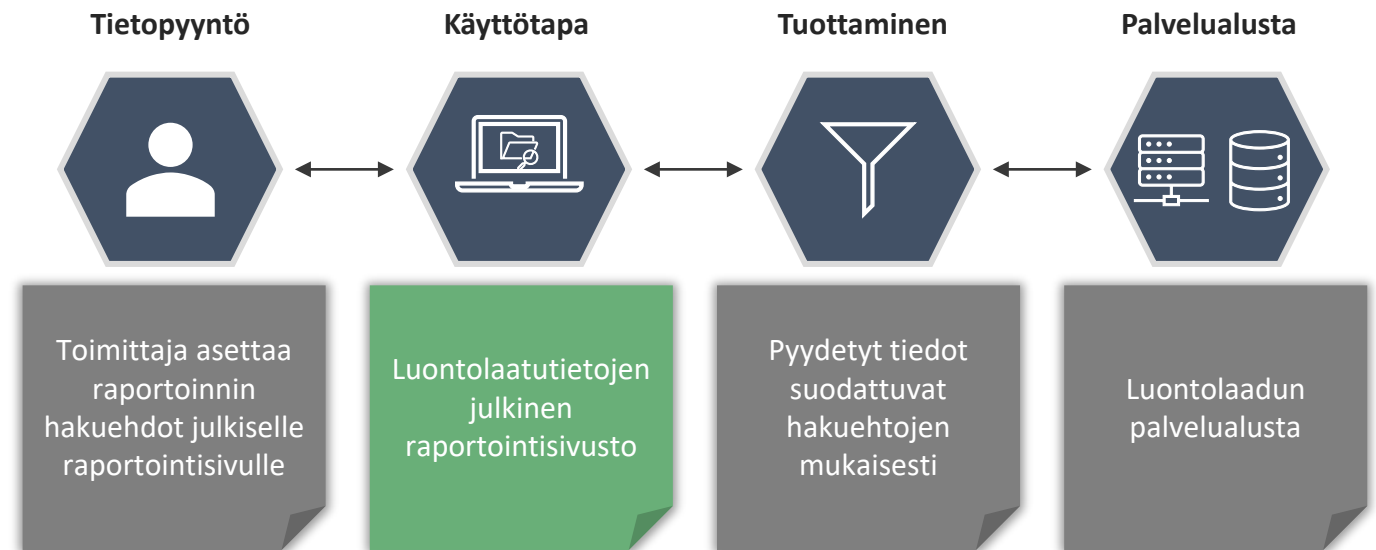
- Metsäasioihin perehtynyt toimittaja

Tarve

- Toimittaja tarvitsee taustatietoja laatiessaan talousmetsien monimuotoisuutta koskevaa artikkelia.

Käyttöfrekvenssi

- Satunnainen

Tuote: julkisesti saatavilla olevista luontolaatu-tiedoista koostettu raportti

Kannanoton valmistelu

Asiakas

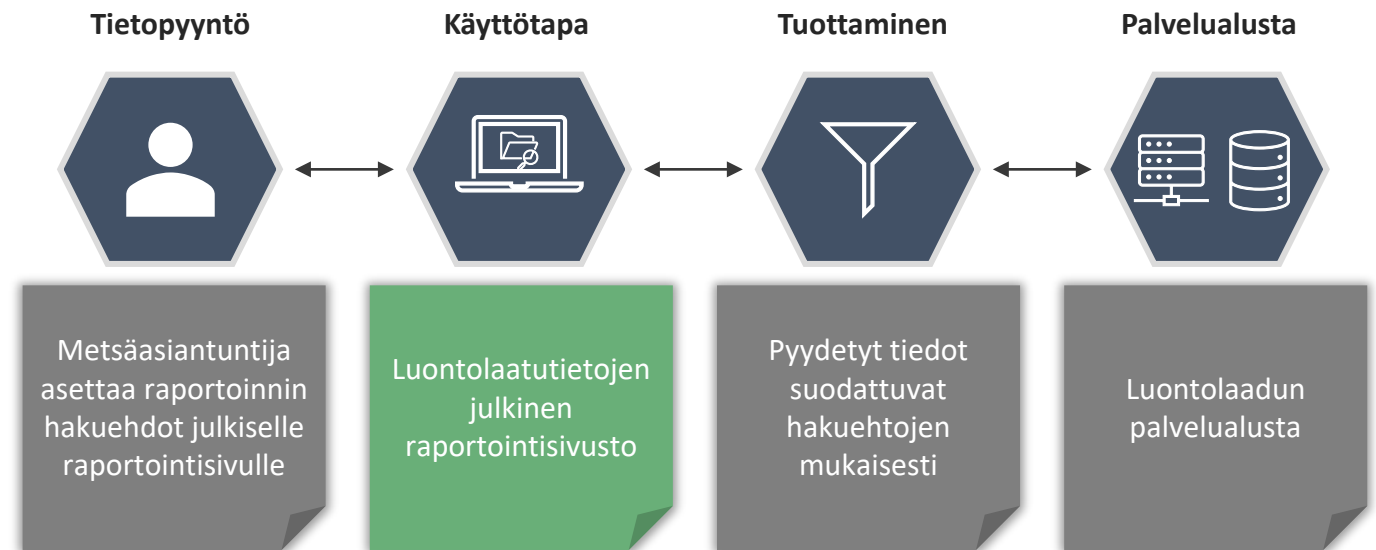
- Kansalaisjärjestön metsäasiantuntija

Tarve

- Metsäasiantuntija tarvitsee luontolaatutietoja valmistellessaan järjestönsä kannanottoa biodiversiteettistrategian kansalliseen toimeenpanosuunnitelmaan.

Käyttöfrekvenssi

- Satunnainen

Tuote: julkisesti saatavilla olevista luontolaatu-tiedoista koostettu raportti